

Tror ikke Google vil få mer i skatt

«For lite»: OECDs skatteforslag vil ikke hindre de multinasjonale selskaperes skatteslalåm, mener Mona Thowsen, ekspert på oljeselskaperes skatteflukt.

MEDIER

IDA GRIEG RIISNÆS
OSLO

For kort. For lite. For sent.

OECDs forslag til regler som skal stanse verdens største selskaper i å trikse bort skatten går ikke langt nok, mener Mona Thowsen.

Hun er generalsekretær i den norske delen av Publish What You Pay, et nettverk med 800 støtteorganisasjoner som jobber for at de største olje- og gruveselskaperne må åpne regnskapene sine mer. Publish What You Pay Norge har avslørt at ti av verdens største energiselskaper har minst 6000 selskaper, hvorav over en tredjedel i skatteparadiser.

Hjelpeløse

Lørdag skrev DN at skatteetaten frafaller enda et punkt i den mest omfattende skattesaken

” Forslagene er et viktig skritt i riktig retning på inntektssiden, men har store svakheter

Mona Thowsen, generalsekretær i Publish What You Pay Norge

som har vært reist i Norge, mot riggselskapet Transocean i Norge.

Opprinnelig mente skatteetaten at Transocean i fem ulike transaksjoner hadde unndratt inntekter på over 11 milliarder

kroner fra beskatning ved å overføre verdier som utbytte, gevinst, lån og rigger ut av Norge til andre selskaper i Transocean-konsernet.

Økokrim mente selskapet skulle ha betalt nær to milliarder kroner i skatt, men i sommer fikk Transocean og rådgiverne medhold på alle punkter i straffesaken. Deler av saken er anket. Av skatteetatens opprinnelige krav gjenstår det nå smuler.

– Saken viser at regelverket vi har i dag ikke strekker til. For oss er det interessant å se at skattemyndighetene her i Norge ser ut til å stå like hjelpeløse som u-land overfor multinasjonale selskaper, når formell registrering eller informasjonsflyt er gjemt i skatteparadiser, sier Thowsen.

«Har store svakheter»

OECD offentliggjorde i forrige uke de første anbefalingene til harmoniserte regler for beskatning av multinasjonale selskaper. Retningslinjene støttes av 44 land som står for 90 prosent av verdensøkonomien.

– Forslagene er et viktig skritt i riktig retning på inntektssiden, men har store svakheter, mener Thowsen i Publish What You Pay Norge.

Hun mener det ser ut til at OECD åpner for at det ikke er nødvendig å oppgi reviderte tall, det vil si at de er gjennomgått og godkjent av revisor. Det betyr at selskaperne i hvert land kan oppgi tall som ikke kan kontrolleres og ikke sammenholdes med resten av konsernet eller gi sammenlignbar informasjon på tvers av landegrensene. Det er heller ikke noe krav om at kost-

PUBLISH WHAT YOU PAY

■ PWYP er globalt nettverk som består av mer enn 800 organisasjoner fra over 70 land.

■ Arbeider for større finansiell åpenhet i utvinningsindustrien.

■ Har påvist at ti av verdens største energiselskaper har 6000 selskaper, hvorav over en tredjedel er plassert i skatteparadiser.

■ Jobber for at selskaperne skal oppgi reviderte tall fordelt på de landene de opererer i.

■ Støttes i Norge av LO-forbundene Fagforbundet og Industri Energi, samt en rekke organisasjoner, blant andre Amnesty, Transparency International, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, Care Norge og WWF.

nadene for hvert land skal oppgis. Først når man kan sammenligne inntekter, kostnader, overskudd og skatt for hvert land kan man se om det er rimelighet i forholdet, mener Thowsen.

Billioner

Mange av de internasjonale gigantene opererer i mange titall land. Et selskap som oljeselskapet BP har 1180 underselskaper fordelt på 84 jurisdiksjoner som alle har ulike regler. Det åpner for mange lag med hemmelighold som er ugjenomtrengelig for skattemyndighetene i ett land.

Det er enorme verdier som overføres mellom landegrensene gjennom såkalte interne transaksjoner. Ifølge OECD foregår 60 prosent av verdenshandelen innenfor konsern.

OECDs forslag innebærer at

BEPS

■ I forrige uke lanserte OECD de første retningslinjene til skatteregler som skal bekjempe de multinasjonale selskaperes uthuling av skattefondament og flytting av overskudd, Base Erosion and Profit Shifting – BEPS.

■ G20-landene har erkjent at ulike nasjonale skatteregler gir store skjevheter når multinasjonale selskaper kan kjøre slalåm mellom skattereglene i ulike land, og i stor grad unngå skatt.

■ Taperne i dagens system er de nasjonale selskaperne som ikke har mulighet til å utnytte ulike skatteregimer og fattige land som ikke har ressurser eller lover til å ta opp kampen om skattekrone.

■ 44 land som tilsvarer 90 prosent av verdensøkonomien har gitt sin tilslutning til forslagene.

■ Sist helg møttes finansministrene i G20-landene og diskuterte videre fremdrift for å harmonisere skattereglene.

■ I desember neste år skal OECD legge frem en helhetlig handlingsplan, som så skal innføres i hvert land.

konsernene for hvert land skal oppgi samlede inntekter, resultat før skatt og inntektsskatt, betalt og periodisert i hver skattejurisdiksjon de opererer i. De skal også oppgi antall ansatte, kapital, tilbakeholdt overskudd og materielle verdier. I tillegg skal de identifisere hver enhet i konsernet som har virksomhet i hvert enkelt land, og indikere hva de driver med.

«Global industri»

– Skatteunngåelse er en hel global industri, De har som sitt

DN 20. september

håndverk å finne svakheter og hull i skattereglene som kan utnyttes slik at selskaperne betaler minst mulig skatt. Dagens mangel på harmonisert regelverk åpner for at overskudd, virksomheter eller kompromitterende informasjon enkelt kan flyttes fra en jurisdiksjon til en annen og til land med liten eller ingen skatt, sier Thowsen.

Revisjonsfirmaene PwC, KPMG, Deloitte og EY går under tilnavnet «de fire store». De er alle etablert i over 150 land, og har tilsammen over 730.000 ansatte.

– De er viktige, men også nasjonale skatteadvokater og rådgivere er en del av industrien, sier Thowsen.

Hun understreker at det gjenstår mye arbeid i OECD før de endelige retningslinjene foreligger mot slutten av neste år.

– Både i USA og EU er det utviklet regelverk, og OECD-forslagene kommer i seneste laget. Det viktige nå er at reglene blir så målrettede som mulig og harmoniseres slik at de omfatter så mange land som mulig, sier Thowsen.

ida.riisnas@dn.no